

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a Független Rendőr Szakszervezet részéről ügyintézőként eljáró Dr. Tordai Gábor (1383 Budapest, Pf. 52.) által képviselt **S. P. felperesnek az Országos Rendőr-főkapitányság** (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) **I. rendű alperes, és a Budapesti Rendőr-főkapitányság** (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) **II. rendű alperes elleni kártérítés megfizetése iránti** perében meghozta az alábbi:

í t é l e t e t

A bíróság kötelezi az I. rendű alperest, hogy a felperesnek 25 napon belül fizessen meg kártérítésként 300.000,- Ft-ot (azaz háromszázezer forintot), valamint ezen összeg után 2003. február 18-tól a kifizetésig terjedően az évi 11 %-os kamatot.

Kötelezi a bíróság az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a Gazdasági Hivatal felhívására szakértői díj és költségként 39.545,- Ft-ot.

A bíróság a pert a II. rendű alperessel szemben megszünteti.

Az ítélet ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül a jelen bírósághoz benyújtott és a Fővárosi Bírósághoz címzett fellebbezésnek van helye.

A bíróság tájékoztatja a peres feleket, hogy a fellebbezési határidő lejártja előtt közösen kérhetik, hogy a bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el.

I n d o k o l á s

A bíróság a peres felek előadása, a csatolt iratok és a 10. sorszám alatt érkeztetett szakértői vélemény alapján az alábbi tényállást állapította meg:

A felperes hivatásos szolgálati viszonyban áll a BRFK ... kerületi Rendőrkapitányságával. A felperes mint a Közrendvédelmi Osztály Őr- és Járőrszolgálati alosztályának vezetője 2003. február 18-án bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy üldözését végezte. A tevékenység folytatása közben a felperes elcsúszott, aminek következtében Fortis Fliger Chronograph típusú karórája a kezéről leesett, amely a későbbiek során összetört állapotban került megtalálásra. A felperes előadta, hogy ezen órát ajándékba kapta, és amelynek a beszerzési értéke 339.000,- Ft volt.

A felperes kártérítési igényét bejelentette 2003. február 21-én a II. rendű alperesnek. A felperes közvetlen felettese, vagyis a BRFK ... kerületi Rendőrkapitányság vezetője 2003. március 5-én kelt átiratában a káreseményt szolgálati kötelmekkel összefüggőnek minősítette és a kár megtérítésére tett javaslatot.

A felperesi kártérítési igényt a 23/1997. (III. 19.) BM rendelet 32. §-a alapján az ORFK vezetője határozatában elutasította.

A felperes módosított keresetében kérte az I. és II. rendű alperesek egyetemleges kötelezését a szakértői véleményben meghatározott kárösszeg, vagyis 300.000,- Ft megfizetésére, valamint a káresemény bekövetkeztétől a törvényes kamatokat is igényelte. A perrel kapcsolatban költségigényt nem terjesztett elő.

Az I. és II. rendű alperesek egyrészt kérték velük szemben a per megszüntetését, másodsorban a kereset elutasítását. Az I. és II. rendű alperesek hivatkoztak a Legfelsőbb Bíróság vonatkozó döntésére, amely szerint bizonyos esetekben a BRFK, bizonyos esetekben az ORFK a per alperese az ilyen típusú kártérítési igények esetében. A perrel kapcsolatban költségigényt az alperesek nem jelentettek be.

A felperesi igény az I. rendű alperessel szemben az alábbiak miatt megalapozott:

A felperes hivatásos szolgálati viszonyban áll a BRFK ... kerületi Rendőrkapitányságával, ahol is a Közrendvédelmi Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztályának vezetői beosztását látja el. A felperes 2003. február 18-án bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható személy üldözése közben elcsúszott, aminek következtében a fentiekben idézett karórája a kezéről leesett, az üldözést követően a karóra előkerült összetört állapotban. A felperes előadta, hogy a karóráját ajándékba kapta, amelynek vásárláskori összértéke 339.000,- Ft volt.

A felperes a káreseménnyel kapcsolatban kártérítési igényt nyújtott be, amelyet a kerületi Rendőrkapitányság vezetője elfogadott, illetve oly módon terjesztett fel a felettes szervek felé, amely szerint a felperest ért káresemény a szolgálati kötelmekkel összefüggőnek minősül, ezen túlmenően a kár megtérítésére tett javaslatot.

A felperesi kártérítési igény felterjesztésre került a 23/1997. (III. 19.) BM rendelet alapján az ORFK vezetőjéhez, aki a felperesi kártérítési igényt határozatával elutasította. A határozat indokolása szerint nem tekinthető az említett karóra személyes használati tárgynak, illetve a karórának a rendőri intézkedésekkel járó szolgálat teljesítése közben való viselésére nem volt indokolt, és olyan mértékű kockázatot jelentett, amelyre a fegyveres szerv felelőssége nem terjedhet ki.

A fegyveres szerv kártérítési felelősségét a Hszt. 162. §-a szabályozza. E szerint: a fegyveres szerv vétkességére tekintet nélkül teljes mértékben felel azért a kárért, amely a hivatásos állomány tagjának a szolgálati viszonyával összefüggésben keletkezett. Mentésül a fegyveres szerv a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan

magatartása okozta. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a károsult vétkes magatartása idézett elő.

A 23/1997. (III. 19.) BM rendelet 25. §-ának (1) bekezdése szerint a fegyveres szerv kártérítési felelőssége a Hszt. 162. §-ának megfelelően kiterjed a szolgálat teljesítés helyén viselt (egyen-, vagy polgári) ruházatban, a kötelezően benntartott gyakorlóruházatban, személyi felszerelésben, továbbá a külön engedéllyel benntartott, valamint az engedély nélkül benntartható személyes használati tárgyakra keletkezett károkra is. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a szolgálati hely sajátosságai figyelembe vételével az állományilletékes parancsnok külön előírhatja a szolgálati helyre bevitt dolgok megőrzőben való elhelyezését, illetve a bevitel bejelentését. Az engedély alapján bevitt dolgot csak az engedélyező által meghatározott helyen lehet használni, illetve tartani.

A fentiek szerint a fegyveres szerv objektív, vétkességtől független felelőssége a személyes használati tárgyakra keletkezett károkra terjed ki. Az alperesek vitatták, hogy a felperes által viselt karóra ebbe a körbe vonható-e. A bíróság álláspontja szerint a karóra nem vitásan a mindennapos viselet körébe tartozik, mindenképpen személyes használati tárgynak tekintendő.

Amennyiben az állományilletékes parancsnok szükségesnek tartotta volna a szolgálati hely sajátosságait figyelembe véve, hogy melyek azok az eszközök és tárgyak, amelyeknek a szolgálati helyre történő bevitele esetén azt megőrzően kell elhelyezni, akkor ezt részletesen és egyértelműen szabályoznia kellett volna. Miután ilyen nem történt és a fentiek szerint a káróra mindenképpen személyi felszerelésnek, illetve személyes használati tárgynak tekintendő, ezért az I. rendű alperes kártérítési felelőssége mindenképpen megalapozott.

A bíróság azt is figyelembe vette, hogy a felperes a szolgálat ellátása közben intézkedni jogosult és köteles is, ebben az esetben a kényszerintézkedés alkalmazása is felmerülhet. Természetesen az alperesnek, illetve az állományilletékes parancsnoknak módja és lehetősége van arra, hogy a szolgálati hely jellegét, illetve az elvégzendő tevékenységet figyelembe véve előírja, hogy milyen értékek viselése indokolt, illetve lehetséges a szolgálat teljesítése közben. Miután ez sem történt meg, ennek megfelelően ennek hiánya a felperes terhére nem róható.

A bíróság a karóra megsérülése, illetve összetöréskori értékének megállapítása érdekében szakértőt rendelt ki. A bíróság a szakvéleményt 10. sorszám alatt érkeztette a peres iratokhoz. A szakvélemény szerint a megvizsgált karóra Fortis Fliger Chronograph fémláncos férfi karóra, üzemképtelen, roncs, törött, sérült, deformált, hiányos, korrodált, szennyezett, horpadt és karcos állapotban. A sérülés oly nagy mértékű, hogy javítással nem tehető használhatóvá, mert az nem lenne gazdaságos. Az óra a vizsgálatkor rendeltetésszerű használatra alkalmatlan. A szakvélemény szerint a felperes a karórát 2002. augusztusában kapta ajándékba, az óra összetörésének időpontjában, vagyis 2003. február 18-án az ajándékozás és az összetörésének időpontját figyelembe véve, valamint az avulást és az amortizációt, az óra értéke 300.000,- Ft-ra tehető.

A peres felek a szakvéleményt kézhez kapták, azt maradéktalanul elfogadták, az óra illetén értékének meghatározását szintén nem vitatták.

A felperes a szakvélemény kézhezvételét követően a tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a kár összegét a szakvéleményben foglaltaknak megfelelően határozza meg, vagyis 300.000,- Ft-ban és ezen összeg után kéri a károsodás bekövetkeztétől kezdődően a törvényes kamatokat is.

A bíróság a fentiek szerint kötelezte az I. rendű alperest a kárösszeg és a kamatok megfizetésére.

A bíróság a II. rendű alperessel szemben a pert megszüntette, mivel a 23/1997. (III. 19.) BM rendelet 31. §-a szabályozza a kártérítéssel kapcsolatos hatásköröket. A fenti rendelet 31. § (2) bekezdése szerint a kifizetés feltétele, hogy a kárért a fegyveres szerv felelőssége nyilvánvaló, a károsodás pedig ténybelileg és összepszerűségében hitelt érdemlően bizonyított legyen, továbbá a kár összege az 100.000,- Ft-ot ne haladja meg. A 32. § szerint pedig ha az állományilletékes parancsnok a 31. § (2)-(3) bekezdése alapján a kárigény elbírálására annak összepszerűsége miatt hatáskörrel nem rendelkezik, az ügyet az országos parancsnokhoz kell felterjeszteni. Ennek megfelelően hozta meg a határozatát a felperesi kárigénnyel kapcsolatban az országos parancsnok. A rendelet 42. § (1) bekezdése szerint a károsult a határozat ellen az annak közzétételétől számított 30 napon belül nyújthat be keresetet a bírósághoz. Alperesként az eljáró fegyveres szervet kell megjelölni. A fentiek szerint a bíróság az I. rendű alperest kötelezte a kártérítés megfizetésére, továbbá a II. rendű alperessel szemben a pert megszüntette, mivel a jelen perben perbeli jogképességgel a II. rendű alperes nem rendelkezik, ezért a bíróság vele szembe3n a Pp. 157. § a., pontja alapján rendelkezett, figyelemmel a Pp. 130. § g., pontjában foglaltakra is.

A pernyertes felperesnek a perrel kapcsolatban költségigénye nem volt, így arról a bíróságnak rendelkeznie sem kellett.

A kirendelt szakértő díját és költségét a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet alapján az I. rendű alperes köteles megfizetni.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 233. és 358. §-ai biztosítják.

Budapest, 2004. augusztus 23.

az aláírásban akadályozott
Nemere Éva és dr. Békefi Ottóné
ülnökök helyett is

dr. Matók Ágnes sk.
a tanács elnöke

FŐVÁROSI BÍRÓSÁG
mint másodfokú bíróság
49.Mf.632027/2004/3.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság a Független Rendőr Szakszervezet (1077 Budapest, Király u. 71., ügyintéző: dr. Tordai Gábor) által képviselt **S. P. felperesnek az Országos Rendőrfőkapitányság** (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) **I. rendű alperes és a Budapesti Rendőrfőkapitányság** (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) **II. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt** indult perében a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 22.M.2131/2003/14. számú ítélete ellen a II. rendű alperes által 15., az I. rendű alperes által 16. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő:

í t é l e t e t :

A Fővárosi Bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű alperes vonatkozásában helybenhagyja, a II. rendű alperes tekintetében nem érinti.

A II. rendű alperese fellebbezését hivatalból elutasítja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és helytálló az arra alapított döntése is. A Fővárosi Bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság jogi okfejtésével is, ezért annak szükségtelen megismétlése nélkül az elsőfokú ítéletet a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján – helyes indokaira is tekintettel – hagyta helyben.

Az I. rendű alperes fellebbezésével összefüggésben rámutat a Fővárosi Bíróság a következőkre: I. rendű alperes alaptalanul sérelmezte, hogy egy tőle teljesen független – a II. rendű alperessel fennálló – jogviszony alapján került sor a kártérítésben marasztalására.

Az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a 23/1997. (III. 19.) BM rendelet kártérítési eljárással kapcsolatos szabályait, amelyek értelmében a károsult a fegyveres szerven belüli eljárás során hozott kártérítési határozattal szemben keresetet nyújthat be a bírósághoz, amelyben alperesként az eljáró fegyveres szervet kell megjelölni [42. § (1) bekezdés]. A Legfelsőbb Bíróság hasonló ügyben hozott döntésében kimondta, hogy a hivatkozott BM rendeletben szereplő eljárási rendről szóló szabályok a fegyveres

szervet és a károsultat kötik, ezek alkalmazásánál nincs jelentősége annak, hogy a kár ténylegesen melyik fegyveres szervnél fennálló jogviszonyban keletkezett [Mfv.10656/2002/1.].

Megjegyzi ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság, hogy tévesen hivatkozott I. rendű alperes e körben a méltányosság európai uniós jogelvére és az Európai Bíróság eseti döntéseire, mivel ezek alkalmazása az adott ügyben fel sem merülhet, hiszen a perbeli káreset bekövetkezésekor (2003. február 18.) Magyarország még nem volt az Európai Unió tagja. Az eseti döntések ezen túlmenően tartalmuknál fogva sem hozhatók összefüggésbe a jelen per tárgyával.

Érdemben azt emeli ki a másodfokú bíróság, hogy az 1996. évi XLIII. tv. (Hszt.) 162. § (1) bekezdés és a 23/1997. (III. 19.) BM rendelet 25. § (1) bekezdése értelmében a fegyveres szervet objektív felelősség terheli a hivatásos állomány tagjának szolgálati viszonyával összefüggésben keletkezett káráért, így a szolgálati helyre bevitt személyes használati tárgyakban bekövetkezett káráért is, amely alól csak a Hszt. 162. § (2) bekezdése szerinti esetben van kimentési lehetőség. Miután ilyen ok nem merült fel, I. rendű alperes a kártérítési felelősség alól nem mentesülhet.

A Hszt. 162. § (3) bekezdése kármegosztásra abban az esetben ad lehetőséget, ha a károsult vétkesen közrehatott kára bekövetkezésében, ez pedig csak akkor lett volna megállapítható, ha a felperes megszegi a szolgálati helyre bevitt dolgok megőrzésével kapcsolatos szabályokat. Miután ilyen szabályozás nem volt, vétkesség felperes részéről nem áll fenn.

A II. rendű alperes fellebbezését – amelyben az ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte – a Fővárosi Bíróság hivatalból elutasította, tekintettel arra, hogy a Pp. 233. § (1) bekezdése értelmében a fél az elsőfokú bíróság határozatának reá vonatkozó rendelkezése ellen élhet fellebbezéssel. Az elsőfokú bíróság II. rendű alperessel szemben – elsődlegesen ellenkérelmének helyt adva – a pert megszüntette, következésképpen II. rendű alperesnek az I. rendű alperest marasztaló érdemi döntés vonatkozásában jogorvoslati lehetősége nincs.

A peres felek a fellebbezési eljárásban perköltséget nem igényeltek, ezért e tárgyban dönteni a Pp. 78. § (2) bekezdése értelmében nem kellett.

A fellebbezési eljárás illetékét az I. rendű alperes személyes illetékmentessége folytán az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. § értelmében.

Budapest, 2005. május 13.

dr. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

Ané dr. Viniczai Éva sk.
előadó bíró

dr. Vrábl Eszter sk.
bíró

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság
Mfv.E.10.660/2005/2. szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Független Rendőrszakszervezet (1077 Budapest, Király u. 71., ügyintéző: Dr. Tordai Gábor) által képviselt **S.P. felperesnek az Országos Rendőr-főkapitányság** (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) **I. rendű alperes és a Budapesti Rendőr-főkapitányság** (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) **II. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt** a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 22.M.2131/2003. szám alatt megindított és a Fővárosi Bíróság 49.Mf.632.027/2004/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem előzetes vizsgálata alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

A Legfelsőbb Bíróság az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmét elutasítja.

Ez ellen a végzés ellen nincs lehetőség jogorvoslatra.

I n d o k o l á s

A munkaügyi bíróság ítéletében az I. rendű alperest kártérítés címén 300.000 forint és késedelmi kamat megfizetésére kötelezte, a II. rendű alperessel szemben a pert megszüntette.

Az ítélet ellen az I. és a II. rendű alperesek részéről előterjesztett fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű alperes vonatkozásában helybenhagyta, a II. rendű alperes tekintetében nem érintette. A II. rendű alperes fellebbezését hivatalból elutasította.

A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben új határozat meghozatalát és a felperes keresetének elutasítását kérte. A Hszt. 162. § (2) bekezdésében foglaltak megsértésére hivatkozott, mert álláspontja szerint a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Ezen túlmenően a kár olyan tárgyban következett be, amely a 23/1997. (III. 19.) BM rendelet 25. § (1) bekezdése szerint nem minősül engedély nélkül benntartható személyes használati tárgynak és végül ugyanezen BM rendelet 42. § (1) bekezdésében foglaltakat is sérelmezte, mivel a bíróságok az I. rendű alperest marasztalták, holott a felperes a II.

rendű alperessel állt szolgálati jogviszonyban, így a jogerős ítélet az unió bíróságának gyakorlatában kikristályosodott méltányosság elvét is sérti.

A Pp. 273. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet előzetesen abból a szempontból vizsgálta meg, hogy az megfelel-e a Pp. 270. §-ában foglaltaknak.

A Pp. 270. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem akkor terjeszthető elő, ha a jogerős ítélet az ügy érdemi elbírálására kihatóan jogszabálysértő.

A felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértés nem állapítható meg.

A felperes karórája szolgálati kötelezettségének ellátása során törött össze, amelyért az eljáró bíróságok a fegyveres szerv kártérítési felelősségét helytállóan állapították meg a Hszt. 162. §-a alapján. A perben az I. rendű alperes semmivel nem bizonyította, hogy a karóra viselését bizonyos értékhatáron felül megtiltotta volna. A BM rendelet a törvény felhatalmazása alapján [Hszt. 342. § (2) bekezdés g) pont] szabályozza a kártérítési ügyekben az eljárás rendjét, a hatályos jog alkalmazásával szemben az I. rendű alperes alaptalanul állít jogszabálysértést.

Mivel a felülvizsgálati kérelem nem felelt meg a Pp. 270. § (2) bekezdésében megkívánt törvényi követelménynek, a Legfelsőbb Bíróság azt a Pp. 273. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával elutasította.

Az Itv. 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárás illetékmentes.

Az Alkotmánybíróság a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatával megsemmisítette a Pp. 273. § (5) bekezdésének első mondatát, amely az eljáró bíró határozatai ellen a jogorvoslatot kizárta. A Polgári perrendtartás ugyanakkor nem tartalmaz olyan jogorvoslatot, amely a Legfelsőbb Bíróságnak a felülvizsgálati kérelem előzetes megvizsgálása tárgyában hozott határozata ellen igénybe vehető lenne. A Legfelsőbb Bíróság ezért – a Pp. 275/B. §-ára és a 222. § (1) bekezdésére tekintettel irányadó 220. § (3) bekezdése alapján – tájékoztatta a felülvizsgálattal élő felet arról, hogy a jelen végzés ellen nincs lehetőség jogorvoslat előterjesztésére.

Budapest, 2005. november 16.

*Dr. Földényi Gyuláné s.k.
bíró*